

HUKUKİ MESULİYET

I - ÇEŞİTLİ DAVALAR

MADDE 58 - Haksız rekabet yüzünden müşterileri, kredisi, mesleki itibarı, ticari işletmesi veya diğer iktisadi menfaatleri bakımından zarar gören veya böyle bir tehlikeye maruz bulunan kimse:

- a) Fiilin haksız olup olmadığının tesbitini;
- b) Haksız rekabetin men'ini;
- c) Haksız rekabetin neticesi olan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, haksız rekabet yanlış veya yanıltıcı beyanlarla yapılmışsa bu beyanların düzeltmesini;
- d) Kusur varsa zarar ve ziyanın tazminini;
- e) Borçlar [Kanunu](#)'nun 49 uncu maddesinde gösterilen şartlar mevcutsa mânevi tazminat verilmesini;

İstiyebilir. Dâvacı lehine ve (d) bendi hükümünce tazminat olarak hâkim, haksız rekabet neticesinde davalının elde etmesi mümkün görülen menfaatin karşılığına dahi hükmedebilir.

Haksız rekabet yüzünden iktisadi menfaatleri haleldar olan müşteriler de birinci fıkrada yazılı dâvaları açabilirler.

Ticaret ve sanayi odaları, esnaf dernekleri, borsalar ve nizamnamelerine göre âzalarının iktisadi menfaatlerini korumaya salâhiyetli bulunan diğer mesleki ve iktisadi birlikler dahi kendilerinin veya şubelerinin âzaları bir ve ikinci fıkralar gereğince dâva açmak hakkını haiz oldukları takdirde (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı dâvaları açabilirler.

Birinci fıkranın b ve c bentleri gereğince bir kimse aleyhine verilmiş olan hüküm, haksız rekeabete mevzu olan malları, doğrudan doğruya veya dolayısıyla ondan elde etmiş olan şahıslar hakkında da icra olunur.

II - İSTİHDAM EDENİN MESULİYETİ

MADDE 59 - Haksız rekabet fiili, hizmet veya işlerini gördükleri esnada müstahdemler veya işçiler tarafından işlenmiş olursa yukarıki maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı davalar, istihdam edenlere karşı dahi açılabilir.

Yukarki maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bendlerinde yazılı davalar hakkında Borçlar [Kanunu](#) hükümleri caridir.

III - BASININ MESULİYETİ

MADDE 60 - Haksız rekabet basın vasıtasıyla işlenmiş ise, 58 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı davalar, ancak yazı sahibi veya ilân veren aleyhine açılabilir; şu kadar ki:

a) Yazı veya ilân, yazı sahibinin yahut ilân verenin haberi olmaksızın veyahut rızalarına aykırı olarak yayınlanmışsa;

b) Yazı sahibi veya ilân verenin kim olduğunun bildirilmesinden imtina olunursa;

c) Başka sebepler yüzünden yazı sahibi veya ilanı verenin meydana çıkarılması veya aleyhlerine bir Türk mahkemesinde dava açılması mümkün olmazsa; bu davalar, yazı işleri müdürü eğer bir ilan mevzuubahis ise ilan servisi şefi; yazı işleri müdürü ve ilan servisi şefi gösterilmemiş veya yoksa naşir; bu da gösterilmemişse matbaacı; aleyhine de açılabilir.

Bu haller dışında, yazı işleri müdürüne, ilân servisi şefine, naşir ve matbaacıya bir kusur isnat edilebilirse yukarıki fıkrada yazılı sıraya bakılmaksızın kusurlu olanlar aleyhine dâva açılabilir.

58 inci maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde yazılı dâvalarda Borçlar [Kanunu](#)'nun hükümleri tatbik olunur.

IV - KARARIN İLANI

MADDE 61 - Mahkeme, dâvayı kazanan tarafın talebiyle, masrafı haksız çıkan taraftan alınmak üzere hükmün katileşmesinden sonra ilân edilmesine de karar verebilir. İlânın şekil ve şümülünü hâkim tâyin eder.

V - MÜRURUZAMAN

MADDE 62 - 58 inci maddede yazılı dâvalar, dâvaya haklı olan tarafın bu hakların doğumunu öğrendiği günden itibaren bir yıl ve her halde bunların doğumundan itibaren üç yıl geçmekle müruruzamana uğrar. Şu kadar ki; ceza kanunlar gereğince daha uzun bir müruruzaman müddetine tabi olan, cezayı müstelzim bir fiil işlenmiş bulunursa, bu müddet hukuk dâvaları hakkında da caridir.

) CEZAI MESULİYET

I - CEZAYI MÜSTELZİM FİİLLER

MADDE 64 - 1. Elli yedinci maddenin 1, 2, 4, 5, 6, 8 ve 9 uncu bentlerinde yazılı haksız rekabet fiillerinden birini kasten işleyenler;

2. Kendi icap ve tekliflerinin rakiplerinkine tercih edilmesi için şahsi durumu, emtiası, iş mahsulleri, ticari faaliyeti ve işleri hakkında kasten yanlış veya yanıltıcı malumat verenler;

3. Müstahdemleri, vekilleri veya diğer yardımcı kimseleri, istihdam edenin veya müvekkillerinin imalât veya ticaret sırlarını ifşa etmelerini veya ele geçirmelerini temin için iğfal edenler;

4. İstihdam edenler veya müvekkillerden, işçilerinin veya müstahdemlerinin veyahut vekillerinin, işlerini gördükleri sırada cezayı müstelzim olan bir haksız rekabet fiilini işlediklerini öğrenip de bu fiili menetmiyen veya gerçeğe aykırı beyanları düzeltmiyenler;

58 inci madde gereğince hukuk dâvasını açma hakkını haiz bulunanlardan birinin şikâyeti üzerine ceza mahkemesince bir aydan bir yıla kadar hapis veya beş yüz liradan on bin liraya kadar ağır para cezasıyla veya her ikisiyle birlikte cezalandırılırlar.

Haksız rekabetin men'i hakkındaki kesinleşmiş ilâma rağmen haksız rakebet fiiline aynen ve tâli değişikliklerle devam eden kimse altı aydan aşağı olmamak üzere hapis ve beş bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilir ve suçlu re'sen takip olunur.

II - HÜKMİ ŞAHISLARIN CEZAI MESULİYETLERİ

MADDE 65 - Hükmi şahısların işleri görülürken bir haksız rekabet fiili işlenirse 64 üncü madde hükmü, hükmi şahıs namına hareket etmiş veya etmesi gerekmiş olan organın âzaları veya ortaklar hakkında tatbik olunur. Şu kadar ki; para cezası ve masraflardan hükmi şahıs bu hakiki şahıslarla birlikte müteselsilen mesul olur.

MÜRURUZAMAN

MADDE 99 - Cari hesabın tasfiyesine, kabul edilen veya hükmen tâyin olunan bakıyeye veya faiz bakıyelerine, hesap hata ve zuhullerine, cari hesaptan hariç addolunmak lâzım gelen veya haksız olarak cari hesaba geçirilmiş olan kalemlere veya mükerrer kayıtlarına ilişkin bulunan dâvalar, beş yıl geçmekle müruruzamana uğrarlar.

YEDİNCİ FASIL

TİCARET İŞLERİ TELLALLIĞI

A) TARİFİ

MADDE 100 - Taraflardan hiçbirine ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya müstahdem yahut acente gibi bir sıfatla daimi bir surette bağlı olmaksızın, ücret karşılığında,

ticari işlere mütaallik mukavelelerin akdi hususunda taraflar arasında aracılık yapmayı meslek edinen kimseye tellâl denir.

Tellâllar bu fasılda gösterilen hakları haiz ve borçlarla mükelleftirler.

Ticari olmıyan işlere dair olan mukavelelerin akdi hususunda aracılıkla meşgul olan veya ticari bir aracılık işini ârızı olarak üzerlerine alan kimseler hakkında Borçlar [Kanunu](#)'nun 404 ilâ 409 uncu maddeleri tatbik olunur.

24 üncü madde hükmü mahfuz kalmak üzere Borçlar [Kanunu](#)'nun 409 uncu maddesi hükmü ticaret tellâllığına da tatbik olunur. Borsa tellâlları hakkındaki hususi hükümler mahfuzdur.

B) HÜKÜMLERİ

I - BORDRO

1. VERME MÜKELLEFIYETİ

MADDE 101 - Mukavelenin taraflarınca vazgeçilen veya emtianın nevi dolayısıyla mahalli teamül gereğince lüzum bulunmıyan haller dışında tellâl, taraflardan her birine muamele yapıldıktan sonra, tarafların ad ve soyadlarını ve mukavelenin mevzuu ve şartlarını, hususiyle, emtia, veya kıymetli evrak alım satımlarında bunların nev'ini, miktarını, fiyatını ve teslim zamanını gösteren ve kendi imzasını taşıyan bir bordro vermeye mecburdur.

2. TARAFLARCA İMZASI

MADDE 102 - Derhal yerine getirilmesi kararlaştırılmış olmıyan muameleler hakkında bordrolar taraflara imza ettirilmek, taraflardan her birine diğer tarafın imzasını taşıyan bordro verilmek lâzımdır. Taraflardan biri bordroyu kabul veya imza etmekten çekinirse, tellâl derhal diğer tarafa keyfiyeti ihbarla mükelleftir.

Tellâl tarafların bordroya koymuş oldukları imzaların sıhhatinden mesuldür. Ticari senetlerin alım ve satımına aracılıkta bulunan tellâl bu senetleri satana ait olan imzanın sıhhatinden dahi mesuldür.

3. DİĞER TARAFIN SONRADAN BİLDİRİLMESİ

MADDE 103 - Diğer tarafın sonradan bildirileceği kaydını ihtiva eden bir bordroyu kabul eden kimse, meçhul kalan taraf sonradan kendisine bildirilince, ona karşı haklı bir itirazda bulunmazsa, o mukavele ile ilzam olunur. Bordroda gösterilmemiş olan tarafın kim olduğu mahalli teamüle, böyle bir teamül yoksa halin gereğine göre uygun bir müddet içinde bildirilir.

Bordroda gösterilmemiş olan taraf müddeti içinde bildirilmez veya bildirilip de aleyhine haklı bir itiraz ileri sürülürse, bordroyu kabul etmiş olan taraf, mukavelenin yerine getirilmesini bizzat tellâldan isteyebilir. Şu kadar ki tellâlin müracaatı üzerine mukavelenin ifasını derhal istemezse artık dâvası dinlenmez. Mukaveleyi bizzat yerine getiren tellâl, taraf sayılır ve diğer tarafa karşı akdin hak ve borçları kendisine ait olur.

II - NÜMUNENİN SAKLANMASI

MADDE 104 - Tellâl kendi vasıtasıyla nümune üzerine satılan emtiadan her birinin tevdi olunan nümunesini, malın vasıflarına itiraz edilmeksizin kabulüne veya muamelenin diğer suretle bitirilmesine kadar saklamakla mükelleftir.

Taraflar nümunenin saklanması açık olarak vazgeçer veya emtianın nev'ine göre mahalli teamül gereğince buna lüzum olmazsa tellâl, tevdi edilen nümuneyi saklamaya mecbur değildir.

Tellâ ilerde delil olarak kullanmak üzere, tevdi edilen nümuneye hususi bir işaret koymaya ve ticari teamülün icabından ise bu işareti taraflara imza ettirmeye mecburdur.

III - KABZA SALAHİYETSİZLİK

MADDE 105 - Tellâl, bedeli tahsile veya mukavelede gösterilen sair şeyleri teslim almaya salâhiyetli sayılmaz.

IV - ÜCRET

1. İSTEMEK HAKKI VE MÜRURUZAMAN

MADDE 106 - Muamele yapılırca veya mukavele bir şarta bağlı ise şart tahakkuk edince bordroyu vermiş olan tellâl ücretini istemek hakkını haizdir.

Bu hak muamelenin yapıldığı günden itibaren bir yıl geçince müruruzamana uğrar. Eğer mukavele yapılmaz veya talik olduğu şart tahakkuk etmezse, tellâl, bu işteki teşebbüslerinden dolayı ücret isteyemez.

B) MÜRURUZAMAN

I. MÜDDETLER

MADDE 661 - Poliçeyi kabul edene karşı açılacak dâvalar vâdenin geldiği tarihten itibaren üç yıl geçmekle müruruzamana uğrar.

Hâmilin; cirantalar ile keşideciye karşı açacağı dâvalar müddetinde keşide edilen protesto tarihinden veya senette "Masrafsız iade olunacaktır" kaydı varsa vâdenin bittiği tarihten itibaren bir yıl geçmekle müruruzamana uğrar.

Bir cirantanın başka cirantalarla keşideci aleyhine açacağı dâvalar, cirantanın poliçeyi ödediği veya poliçenin dâva yolu ile kendisine karşı dermeyen edildiği tarihten itibaren altı ay geçmekle müruruzamana uğrar.

II - KESİLME

1. SEBEPLERİ

MADDE 662 - Müruruzaman; dâva açılması, takip talebinde bulunulması, dâvanın ihbar edilmesi veya alacağın iflâs masasına bildirilmesi sebepleriyle kesilir.

2. HÜKÜMLERİ

MADDE 663 - Müruruzamanı kesen muamele her kim hakkında vâkı olmuşsa ancak ona karşı hüküm ifade eder.

Müruruzaman kesilince, müddeti aynı olan yeni bir müruruzaman işlemeye başlar.

C) MÜDDETLER

1. TATİL GÜNLERİ

MADDE 664 - Vâdesi pazara veya diğer bir resmi tatil gününe rastlayan poliçenin ödenmesi, ancak tatili takibeden ilk iş günü istenebilir. Poliçeye mütaallik diğer bütün muameleler, hususiyile kabul için ibraz ve protesto muameleleri de tatilde yapılmayıp ancak bir iş gününde yapılır.

Bu muamelelerden biri, son günü pazara veya diğer resmi tatil gününe rastlayan bir müddet içinde yapılması lâzımgeldiği takdirde bu müddet onu takip eden ilk iş gününe kadar uzar. Aradaki tatil günleri müddet hesabına dâhildir.

2. MÜDDETİN HESAPLANMASI

MADDE 665 - Kanunun bu kısmında veya poliçede gösterilen müddetler hesap edilirken bunların başladığı gün sayılmaz.

3. ATIFET MEHİLLERİ

MADDE 666 - Poliçelerde kanuni veya kazai atifet mehilleri caiz değildir.

D) POLİÇEYE İLİŞKİN MUAMELELERİN YAPILACAĞI YER

MADDE 667 - Poliçeyi kabul veya ödeme için ibraz etmek, protesto çekmek, poliçenin bir nüshasının verilmesini istemek gibi muayyen bir kimse nezdinde yapılacak olan bütün muamelelerin bu kimsenin ticaret yerinde ve böyle bir yeri yoksa meskeninde yapılması lâzımdır.

Ticaret yeri veya meskenin bulunduğu yer dikkatle araştırılır.

Şu kadar ki; zabıta veya mahallî posta idaresinden edinilen malûmattan bir netice çıkmadığı takdirde başka araştırmalar yapmaya lüzum kalmaz.

E) İMZALAR

MADDE 668 - Poliçe üzerindeki beyanların el yazısı ile imza edilmesi lâzımdır.

El yazısı ile olan imza yerine, mihaniki her hangi bir vasıta veya el ile yapılan veyahut tasdik edilmiş olan bir işaret yahut resmî bir şahadetname kullanılamaz.

(...) (Madde 668 in 3. fıkrası, 7.7.2005 tarih ve 25868 sayılı R.G.'de yayımlanan, 1.7.2005 tarih ve 5378 sayılı [Kanunun](#) 50. maddesinin (b) bendi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.) ❌

F) İPTAL

I - ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

MADDE 669 - Rızası olmaksızın poliçe elinden çıkan kimse, ödeme yerindeki mahkemeden, muhatapın poliçeyi ödemekten menedilmesini isteyebilir.

Mahkeme, ödemeyi meneden kararda muhataba, vâdenin, gelmesi üzerine poliçe bedelini tevdi etmeye müsaade ve tevdi yerine tâyin eder.

II - POLİÇEYİ ELİNE GEÇİREN KİMSENİN BİLİNMESİ

MADDE 670 - Poliçeyi eline geçiren kimse malûm olduğu takdirde, mahkeme, dilekçe sahibine istirdat dâvası açması için münasip bir mühlet verir.

Dilekçe sahibi, tâyin olunan mühlet içinde dâvayı, açmazsa, mahkeme, muhatap hakkındaki ödeme yasağını kaldırır.

III - POLİÇEYİ ELİNE GEÇİRENİN BİLİNMEMESİ

1. DİLEKÇE SAHİBİNİN KÜLFETLERİ

MADDE 671 - Poliçeyi eline geçiren kimse malûm değilse, poliçenin iptaline karar verilmesi istenebilir.

İptal talebinde bulunan kimse, poliçe elinde iken zıyaa uğradığını kuvvetle muhtemel gösteren delilleri mahkemeye temin etmek ve senedin bir suretini ibraz etmek veya senedin esas muhteviyatı hakkında malûmat vermekle mükelleftir.

2. İHTAR

a) MUHTEVASI

MADDE 672 - Mahkeme, dilekçe sahibinin, poliçe elinde iken zıyaa uğradığına dair verdiği izahların doğruluğunu kuvvetle muhtemel görürse ilân yolu ile, poliçeyi eline geçireni, poliçeyi muayyen bir müddet içinde getirmeye davet ve aksi takdirde poliçenin iptaline karar vereceğini ihtar eder.

b) MÜDDETLER

MADDE 673 - Poliçeyi getirme müddeti en az üç ay ve en çok bir yıldır.

Vâdesi gelmiş poliçelerde müruruzaman üç ayın dolmasından önce tahakkuk edecekse mahkeme, üç aylık müddet ile bağlı değildir.

Müddet, vâdesi gelen poliçeler hakkında birinci ilân gününden, vâdesi gelmiyen poliçeler hakkında vâdenin gelmesinden itibaren cereyan eder.

III - MÜRURUZAMAN

MADDE 726 - Hâmilin; cirantalarla keşideci ve diğer çek borçlularına karşı haiz olduğu müracaat hakları ibraz müddetinin bitiminden itibaren altı ay geçmekle müruruzamana uğrar.

Çek borçlularından birinin diğerine karşı haiz olduğu müracaat hakları bu çek borçlusunun çeki ödediği veya çekin dâva yolu ile kendisine karşı dermeyan edildiği tarihten itibaren altı ay geçmekle müruruzamana uğrar.

D) MÜRURUZAMAN

MADDE 760 - Makbuz senetleri ve varantlar; poliçeler hakkındaki müruruzamana tabidir. Cirantalara karşı müracaat için müruruzamanın başlangıcı, eşyanın satış günüdür.

E) SENETLERİN KAYBEDİLMESİ

MADDE 761 - Makbuz senedi veya varantı kaybeden hâmil, bu senetlere malik olduğunu ispat etmek ve teminat vermek suretiyle mağazanın bulunduğu yerdeki mahkemedan alacağı izin üzerine keyfiyetin kararda gösterilen o yer gazetelerinde ilânından ve muhalefet için tâyin olunacak müddetin geçmesinden sonra ikinci bir nüsha alabilir. Kaybolan varantın müddeti geçmişe hâmilin talebi üzerine mahkeme aynı veçhile borcun ödenmesine izin verebilir. İzin, mağazaya ve varanta mütaallik ise hem mağazaya ve hem ilk borçluya tebliğ olunur. Alacaklının, mağazanın bulunduğu yerde bir de ikametgâh göstermesi lâzımdır. Mağaza sahibi ve borçlu izin kararına itiraz edebilirler. İtiraz üzerine mahkeme derhal hükmünü verir. Hüküm alacaklı lehine ise icranın geri bırakılmasına karar verilemez. Ancak, ilgililerin talebi üzerine tetkik mercii hüküm katleşinceye kadar tevdi olunan eşyanın satışından elde edilecek paranın icra veznesinde saklanmasına karar verebilir.

İKİNCİ KISIM

TAŞIMA İŞLERİ VE TAŞIMA SENEDİ

BİRİNCİ AYIRIM

UMUMİ HÜKÜMLER

A) TAŞIYICI

MADDE 762 - Taşıyıcı, ücret mukabilinde yolcu ve eşya (Yük) taşıma işlerini üzerine alan kimsedir.

B) HÜKÜMLERİN TATBİK SAHASI

I - TAŞIYICI OLMİYAN KİMSELER

MADDE 763 - Eşya veya yolcu taşımayı ârızı olarak taahhüt eden kimse hakkında da bu kısım hükümleri tatbik olunur.

II - HUSUSİ HÜKÜMLERİN SAKLI KALMASI

1. ESAS

MADDE 764 - Denizde taşıma işleriyle demir ve havayolları ile taşıma işlerine ve posta idaresine mütaallik hükümler mahfuzdur.

2. ESASIN TEŞMİL EDİLEMESİ

MADDE 765 - Taşıyıcı veya taşıma işleri komüsyoncusu üzerine aldığı taşıma işini yukarki maddede yazılı hususi hükümlere tabi olan bir müesseseye gördürmüş olduğu takdirde dahi, kanunun kendisine yüklediği mesuliyetin hafifletilmesini veya kaldırılmasını istiyemez.

C) MESULİYETİN KALDIRILMASINA VEYA HAFİFLETİLMESİNE AİT ŞARTLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

MADDE 766 - Taşıma akdinde kanunun taşıyıcıya ve hususiyle faaliyetleri devletin iznine bağlı taşıma işletmelerine yüklediği mesuliyetlerin önceden hafifletilmesi veya kaldırılması neticesini doğuran bütün kayıt ve şartlar hükümsüzdür. Bu kayıt ve şartların işletme

nizamnamelerine, umumi şartnamelere, tarifelere veya bunlara benzer diğer vesikalara konulmuş olması halinde de hüküm aynıdır.

D) MÜRURUZAMAN

MADDE 767 - Haksız olarak alınan taşıma ücretinin geri alınması ve taşıma ücreti dâhil olmak üzere taşıma mukavelesinden doğan bütün alacaklar bir yılda müruruzamana uğrar.

Bu müddet, eşya taşınmasında eşyanın gönderilene vâkım teslimi; yolcu taşınmasında yolcunun ulaşma tarihinden başlar.

Eşya tamamen zayi olmuş veya yolcu ulaşmamış ise müruruzaman müddeti, eşyanın teslimi ve yolcunun ulaşması lâzımgeldiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Gönderen ve gönderilen taşıyıcıya karşı olan haklarını, yılı içinde telgraf, taahhütlü mektup veya protesto ile istemiş olmak ve dâva hakkı eşyanın kabulü ile düşmemiş bulunmak şartıyla, defi olarak her zaman dermeyan edebilirler.

Eşya; taşıyıcının hile veya ağır kusurundan dolayı zayi olmuş, noksanlaşmış veya bozulmuş yahut geç teslim edilmişse veya yolcu, taşıyıcının hilesi yahut ağır kusuru yüzünden geç ulaşmış veya meydana gelen bir kaza neticesinde cismani zarara uğramış veya ölmüş ise taşıyıcının mesuliyeti bu maddedeki müruruzamana tabi olmaz.

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 50 nci maddesindeki müruruzaman hükmü mahfuzdur.

MADDE 815 - Taşıma komisyonculuğu akdinden doğan bütün dâvalar bir yılda müruruzamana uğrar.

Müruruzamanın başlangıcı, müruruzamana uğramış hakkın defi olarak ileri sürülebilmesi, zararın komisyoncunun hile veya ağır kusurundan doğmuş bulunması halleri 767 nci madde hükümlerine tabidir.

A) GEMİ ALACAKLISI HAKKINI VEREN ALACAKLAR

MADDE 1235 - Aşağıdaki alacaklar sahiplerine "gemi alacaklısı hakkı" verir:

1. Gemi cebrî icra yolu ile satıldığı takdirde, geminin son limana girmesinden itibaren yapılan ve cebrî icra masraflarından sayılmıyan gemi ile teferruatının bekçilik ve muhafaza masrafları;
2. Gemi seyrüsefer ve liman resimleri ve hususiyle şamandıra, fener, karantina ve liman paraları;
3. Gemiadamlarının hizmet ve iş mukavelelerinden doğan alacakları;
4. Kılavuz ücretleriyle kurtarma yardım, fidye ve itiraz ücret ve masrafları;
5. Geminin müşterek avaryaya garame borçları;

6. Deniz öduncüne karşı kendilerine gemi rehnedilmiş olan deniz öduncü alacaklılarının alacakları ve gemimin tamamına veya bir kısmına sahip olsa bile kaptanın bu sıfatla ve gemi bağlama limanı dışında bulunduğu sırada zaruret hallerinde 988 ve 1001 inci maddeler hükümleri gereğince yaptığı diğer kredi muamelelerinden doğan alacaklar. Bağlama limanı dışında bulunduğu sırada zaruret hallerinde ve ihtiyaçla mahdut olarak geminin bakımı veya yolculuğun başarılması için bir kredi açmaksızın, kaptana bu sıfatla verilmiş levazımdan veya yapılmış hizmetlerden doğan alacaklar da bu hükümdedir;

7. Taşıyan aynı zamanda donatan olmasa bile, yük ile 1128 inci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı bagajın teslim edilmemesinden veya hasara uğramasından doğan alacaklar ile yolcu veya malzeme taşıma akitlerin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemiş olmasından doğan peşin ödenmiş navlunun geri alınması dâhil diğer bütün alacaklar;

8. Kaptanın hususi bir vekâletle değil sırf kaptan sıfatıyla haiz bulunduğu kanuni salâhiyetine (Madde 948, fıkra 1, bent 1) dayanarak yaptığı hukuki muamelelerden ve donatan tarafından aktedilmiş olup ifası kaptana düşen bir mukavelenin yerine getirilmemesinden yahut noksan veya fena ifasından doğan (Madde 948, fıkra 1, bent 2) ve yukarki bentlere girmiyen alacaklar;

9. Geminin tamamına veya bir kısmına sahip olsa bile gemiadamlarından birinin kusurundan doğan (Madde 947, 948, fıkra 1, bent 3) alacaklar;

10. İşçi Sigortaları Kurumunun iş hayatına ait sigorta kanunları hükmünce donatanlardan istiyebileceği bütün alacaklar. Şu kadar ki; sigorta veya iş kanunları gereğince donatanların Sigorta Kurumuna karşı şahsan mesul tutulmasına ait hükümler mahfuzdur.

D) MÜRURUZAMAN I - MÜDDETİ

MADDE 1259 - Bu kanunun 1235 inci maddesinin 1 ilâ 9 uncu bentlerinde yazılı alacaklar bir yılda müruruzamana uğrar. Bununla beraber:

1. Ümit veya Horn burunlarının ötesinde hizmetlerinden çıkarılmış gemiadamlarının hizmet ve iş mukavelelerinden doğan alacakları;

2. Çatmadan yahut 1220 nci maddeye giren bir hâdiseden doğan tazminat alacaklarıyla kurtarma veya yardım ücreti alacakları;

için müruruzaman iki yıldır.

C) MÜRURUZAMAN

MADDE 1268 - Sebepsiz yere ödenmiş bulunan primin veya sigorta bedelinin geri alınması alacakları dâhil sigorta mukavelesinden doğan bütün mutalebeler, iki yılda müruruzamana uğrar.

. RİZİKONUN GERÇEKLEŞMESİ HALİNDE

MADDE 1292 - Sigorta ettiren kimse sigortanın taallûk ettiği rizikonun gerçekleştiğini haber aldığı tarihten itibaren beş gün içinde sigortacıya haber vermeye mecburdur. Bu müddet, üçüncü şahsın sigortalıya karşı dâva açması halinde sigortacıya sigortalının müdafaasına

yardım etmeye mecbur tutan mesuliyet sigortalarında sigortalının tebligat üzerine dâvayı öğrendiği, sigortalının üçüncü kişiye vereceği tazminatın sigortacı tarafından ödenmesine ait mesuliyet sigortalarında ise hakkındaki mahkeme kararının kesinleştiğini sigortalının öğrendiği veya dâva olmaksızın yahut dâva neticesi beklenmeksizin üçüncü şahsa sigortalının para ödemiş olması halinde parayı ödemiş olduğu tarihten başlar.

Birden çok sigortalarda, sigorta ettiren kimse birinci fıkrada muayyen müddet içinde sigortacılardan her birine gerek hasar keyfiyetini ve gerekse aynı menfaat hakkında yaptığı sigorta mukavelelerini bildirmeye mecburdur.

Sigorta ettiren kimse kasten yukarıki fıkralar gereğince ihbarda bulunmamış ise sigorta haklarını zayi eder. Sigorta ettiren kimsenin kusuru halinde, kusurun ağırlığına göre sigortacının ödemekle mükellef olduğu bedel indirilebilir.

www.TazminatHukuku.com